

Vergaderjaar 2004–2005

29 965

Parlementair Contactplan 2005

Nr. 4

**BRIEF VAN DE MINISTER VOOR BESTUURLIJKE vernieuwing
EN KONINKRIJSRELATIES**

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 12 september 2005

Op 23 juni 2005 heeft de vaste Kamercommissie voor Nederlands-Antilliaanse en Arubaanse Zaken mij om een reactie verzocht op de slotverklaring van de tripartiete contactplanbijeenkomst van 13 tot en met 17 juni 2005. In deze brief zal ik daar op ingaan en informeer ik u vervolgens over mijn bezoek aan Curaçao in juni 2005.

Slotverklaring tripartiet contactplanbijeenkomst 17 juni 2005

Het contactplan heeft van 13 tot en met 17 juni 2005 in Den Haag over vier thema's gesproken. Hieronder zal ik per thema op de conclusies van het contactplan reageren.

Thema 1: Staatskundige verhoudingen

In mijn brief van 24 augustus 2005 aan uw Kamer heb ik u geïnformeerd over de beleidsinzet van het kabinet op dit onderwerp. Korthedshalve verwijs ik u naar die brief.

Thema 2: de sociaal-economische en culturele gevolgen van de handelsliberalisering in WTO verband en de globalisering voor het Caribische deel van het Koninkrijk

Ik ben verheugd over de aandacht van het contactplan voor de handelspositie van de West. Een goed investeringsklimaat is onontbeerlijk voor het bevorderen van duurzame economische groei op de Antillen en Aruba. De aanbevelingen van het Business Environment Report van het *Caribbean Rim Investment Initiative* (CRII) moeten gezien worden als belangrijke stap op weg naar een verbetering van dit klimaat. Het is nu zaak de aanbevelingen te implementeren, waarbij de verantwoordelijkheid op de eerste plaats een zaak van de Antilliaanse regering is. Uiteraard is Nederland bereid de Antillen via de SONA-middelen bij haar inspanningen te ondersteunen.

Ook worden voorbereidingen getroffen voor een handelsmissie vanuit Nederland naar de West in november. Daarvoor wordt momenteel de belangstelling gepeild bij het Nederlandse bedrijfsleven. Indien de belangstelling voldoende is hoop ik deze handelsmissie te kunnen houden.

Om in aanmerking te komen voor EOF-middelen wordt het belang van regionale economische samenwerkingsverbanden onderstreept in de slotverklaring. Met de delegaties ben ik van mening dat de mogelijkheden benut moeten worden om tot regionale economische samenwerking te komen. De delegaties hebben voorts de Koninkrijksregering verzocht om bij de Europese Commissie nader informatie te vragen over de gevolgen voor een eventuele definitieve keuze voor UPG of LGO status voor Aruba en de Nederlandse Antillen. De minister van Buitenlandse Zaken heeft toegezegd een onderbouwd verzoek van de kant van de Nederlandse Antillen aan de Europese Commissie te willen toesturen en dit vanuit Den Haag te willen ondersteunen. Het onderbouwde verzoek van de Nederlandse Antillen wordt nog afgewacht.

Op basis van de aanbevelingen van het rapport zijn de Antillen druk doende een *Investment Policy Reform Agenda* (IPRA) op te stellen. Op dit moment zijn de IPRA voor Curaçao en Sint Maarten nagenoeg klaar. Implementatie kan starten na het accoord van de afzonderlijke bestuurscolleges. De IPRA op landsniveau is ook nagenoeg gereed. Volgens het Urgentieakkoord van de regering Ys zal de implementatie zes maanden duren. Er zal een monitoringscommissie worden ingesteld die samen met de Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling (OECD) de implementatie zal coördineren.

Onderwijs, bestrijding van armoede, schuldsanering en MKB-ontwikkeling zijn onderwerpen die verbetering behoeven willen de Antillen komen tot een verbetering van haar (sociaal-)economisch klimaat. Nederland draagt bij aan de bestrijding van de armoede, een verbetering van het onderwijs en aan de ontwikkeling van het MKB door haar SONA-fondsen beschikbaar te stellen. De Antillen kunnen bij het ontwikkelingsfonds voorstellen indienen die bijdragen aan een verbetering van deze drie terreinen.

De ontwikkeling van kleinschalige kennissectoren moet gezien worden als een belangrijke maar bescheiden bijdrage aan de verbetering van de economie op de Antillen. De arbeidsvraag die de ontwikkeling van dergelijke sectoren teweeg brengt sluit namelijk onvoldoende aan op het aanbod van de arbeidsmarkt en zal daarom slechts in geringe mate leiden tot een daling van de werkloosheid en een stijging van het reële inkomen van de beroepsbevolking. De economische verwachtingen van de ontwikkeling van kleinschalige kennissectoren moeten daarom niet te hooggespannen zijn. Dat laat onverlet dat binnen het ontwikkelingsprogramma *Duurzame Economische Ontwikkeling* ruimte is om Nederlandse kennis en expertise gefinancierd te krijgen ter bevordering van kleinschalige kennisintensieve sectoren. Voorwaarde voor de financiering is dat de Nederlandse inzet aantoonbaar bijdraagt aan de groei van de economie.

Thema 3: toelatingsregeling Antilliaanse risicojongeren

Ik neem kennis van de posities van de delegaties van de drie Landen. Over dit onderwerp hebben wij uitgebreid gediscussieerd en mijn bezoek in juni 2005 heb ik ook mede aangegrepen om de regeling toe te lichten. Tijdens dit bezoek heb ik ook de Staten mogen toespreken. Bij die gelegenheid heb ik benadrukt dat het om een kleine groep jongeren die in Nederland volstrekt kansarm is en die in onze steden volledig de weg kwijtraakt. Het gaat dus expliciet niet om studenten, mensen die komen werken in Nederland of ondernemers. In mijn gesprek met minister-

president Ys hebben wij een «agree to disagree» vastgesteld voor de komende periode.

Thema 4: toekomstig Europees en Caribische drugsbeleid en het drugsbestrijdingsbeleid in zeehavens

De bestrijding van drugscriminaliteit is een belangrijk onderwerp in de samenwerking tussen de landen. De afgelopen jaren is deze samenwerking geïntensiveerd. Zo zijn er grote investeringen gedaan voor de Kustwacht en is het rechersamenwerkingsteam uitgebreid. Ook is een walradarinstallatie geïnstalleerd om illegale aanlandingen van drugs tegen te gaan. In juli 2005 zijn ook gemeenschappelijke grenscontroleteams van start gegaan op Curaçao en Bonaire. Deze teams hebben primair tot doel de drugsstromen tussen de landen tegen te houden. Het rechersamenwerkingsteam en de Kustwacht werken intensief samen met zusterorganisaties in de regio, in Nederland en de Verenigde Staten. Regelmatig worden ook gezamenlijke operaties uitgevoerd.

De ministers van Justitie van de Nederlandse Antillen en Nederland en de minister voor BVK hebben een gemengde werkgroep drugsbestrijding ingesteld. Deze werkgroep zal voorstellen ontwikkelen om de aanpak van drugs te versterken, voorts zal de werkgroep waar nodig contacten initiëren tussen de operationele diensten in de landen. De aanpak van de drugsmokkel via de zeehavens is een van de speerpunten van de werkgroep.

Voor de aanpak van drugsverslaving heeft Nederland geld beschikbaar gesteld via de NGO-fondsen. Tussen de betrokken ministeries in de drie landen vindt expertise-uitwisseling plaats over verslavingszorg.

De Amerikaanse regering heeft besloten dat Amerikaanse staatsburgers per 1 januari 2006 verplicht zijn om bij terugkomst van hun buitenlandse reizen in het bezit te zijn van een geldig Amerikaans paspoort. De zorg van het contactplan over de gevolgen van dit besluit zijn reeds onder de aandacht van de minister van Buitenlandse Zaken gebracht. Hij zal uw Kamer hierover separaat berichten.

Mijn bezoek aan Curaçao 27 tot 29 juni 2005

Van 27 tot 29 juni 2005 bracht ik een bezoek aan de Nederlandse Antillen, waarbij ik alleen het eiland Curaçao aangedaan heb. Dit bezoek stond deels in het teken van de veiligheidssituatie op de Nederlandse Antillen. Op maandag 27 juni heb ik gezamenlijk met collega Donner een Nederlands-Antilliaanse ministeriële stuurgroep van het Plan Veiligheid Nederlandse Antillen geleid, alsmede het tripartiet overleg over justitiële aangelegenheden. Het is voor mij verheugend te constateren dat aan Antilliaanse zijde het ambitieniveau hoog is om de veiligheidssituatie daadwerkelijk te verbeteren. De aankomende maanden zal duidelijk worden welke activiteiten, voortkomend uit het politiek overeengekomen protocol, als eerste tot concrete uitvoering leiden. Feit is dat de extra inzet van Nederlandse zijde (voor de gemeenschappelijke grenscontroleteams en het Plan Veiligheid Nederlandse Antillen) per juli 2005 van start is gegaan.

Meest opmerkelijk van dit bezoek is voor mij de beeldvorming op de Nederlandse Antillen over het Nederlandse beleid. Bij aankomst bleek dat door sommigen via de pers een ieder (van politici, maatschappelijk middenveld tot de Antillianen zelf) heeft verzocht mijn bezoek te boycotten. Ik heb dit opgevat als een signaal dat het Nederlands beleid op de Nederlandse Antillen niet helder voor het voetlicht is gebracht. Via interviews met de geschreven pers en de lokale televisiestations, via een gastoptreden in een radioprogramma waar de luisteraars kunnen bellen met vragen en via een aantal publieke optredens, in de Staten en op de

Universiteit van de Nederlandse Antillen, heb ik getracht zoveel mogelijk mensen direct te benaderen. Hierbij heb ik veelvuldig een toelichting gegeven op de maatregelen van het Nederlandse kabinet inzake de toelating van Antilliaanse jongeren, met name voor wat betreft de specifieke doelgroep waar deze regeling betrekking op heeft. Deze aanpak bleek zeer succesvol en zal op structurele wijze door mij worden voortgezet. Ook scherpen dergelijke contacten uiteraard mijn eigen inzichten. Naast de bovengenoemde publieke optredens is in lunch- en dinerbijeenkomsten een aantal specifieke thema's de revue gepasseerd. Zo heb ik gesproken met de werknemers- en werkgeversorganisatie Kolaborativo over de economische situatie op de Nederlandse Antillen en hen gevraagd naar de noodzakelijke verbetervoorstellen. Ook heb ik gesproken met een aantal mensen uit het maatschappelijk middenveld en het bedrijfsleven om hun visie over de toekomst van de Nederlandse Antillen c.q. het eilandgebied Curaçao te vernemen. De boycot heeft dus geen enkel effect gehad.

Op dinsdag 28 juni bracht ik in het kader van de sociale vormingsplicht een bezoek aan één van de uitvoeringsorganisaties op het eilandgebied Curaçao, de stichting Pro Alfa. Met grote bewondering voor de inzet van zowel beroepskrachten als een klein aantal, zeer bevoegen vrijwilligers, heb ik gezien hoe een aantal kinderen een tweede, of liever gezegd een eerste, kans wordt gegeven. Het betreft kinderen die niet of nauwelijks kunnen lezen en schrijven en weinig kennis blijken te hebben van de meest basale sociale vaardigheden, omgangsvormen en lichamelijke verzorging. In een traject van zes maanden wordt theorie met praktijklessen afgewisseld waarbij veel persoonlijke, individuele aandacht wordt gegeven aan het kind. Tijdens mijn informele bezoek aan de wijk Fuik, later op deze dag, werd pijnlijk duidelijk dat deze groep kinderen veel geluk heeft gehad. Ik heb in Fuik met velen gesproken wiens situatie volstrekt uitzichtloos lijkt. Het is een kwestie van overleven, van dag tot dag, in erbarmelijke omstandigheden.

Via de integrale invoering van de sociale vormingsplicht, maar ook op basis van het reeds ingezette beleid op het gebied van Onderwijs, de integrale studie naar de armoedebestrijding op de Nederlandse Antillen en het financieel bijdragen aan non-gouvernementele organisaties zal ik mij blijven inzetten om deze groep Antillianen perspectief te bieden. Het is en blijft echter uitdrukkelijk een gedeelde verantwoordelijkheid van beide landen in het Koninkrijk.

Dit heb ik ook verwoord in mijn speech aan de Staten. Op dinsdagochtend heb ik een aantal Statenleden toe mogen spreken. Daarbij heb ik het belang benadrukt van een goed financieel-economisch beleid op de Nederlandse Antillen. Een florerende economie, een voldoende niveau van onderwijs en gezondheidszorg, voldoende werkgelegenheid en gezonde overheidsfinanciën is immers de basis voor een betere toekomst van de Antilliaanse bevolking. De discussie over een nieuwe staatkundige toekomst binnen de Nederlandse Antillen, en aldus binnen het Koninkrijk, kan mijns inziens niet los worden gezien van het bieden van meer perspectief aan de Antilliaanse bevolking. Ik heb dan ook benadrukt dat nieuwe staatkundige verhoudingen voor mij een middel is, om een groter doel te bereiken. Ik heb aangegeven dat de weg naar nieuwe staatkundige verhoudingen wat mij betreft start met de ondertekening van het Hoofdlijnenakkoord. Dat is de gezamenlijke agenda met concrete afspraken over de uitvoering van een aantal randvoorwaardelijke maatregelen ten aanzien van de verbetering van de financieel-economische positie van de Nederlandse Antillen en afspraken over staatkundige veranderingen. Zo is het van groot belang dat de Antilliaanse politici de ontstane problematiek ten aanzien van de torenhoge overheidsschuld het

hoofd bieden, voor nu én voor de toekomst. Ik heb toegezegd reeds nu met de eilandgebieden aan tafel te zitten om hun staatkundige wensen te bespreken.

Eenzelfde gesprek heb ik gevoerd met minister-president Ys en de ministers De Lannooy, Gibson en Leeflang. In constructieve sfeer is gesproken over de noodzakelijke inhoudelijke maatregelen op basis waarvan tegevoet kan worden gekomen aan de wens van Antilliaanse politici om in 2007 over te gaan naar nieuwe staatkundige verhoudingen. Ik heb hierbij een aantal concrete maatregelen genoemd zoals een doorlichting van de openbare financiën bij het Land en de eilandgebieden en een schuldhoudbaarheidsanalyse per eilandgebied, evenals economische hervormingen. Ik heb aangegeven dat de uitvoering van pijnlijke maatregelen wat mij betreft niet los kan worden gezien van sociaal flankerend beleid, gericht op de acute noden van de Antilliaanse bevolking. In dit kader ben ik ook bereid te praten over het herstructureren van de schulden. Van groot belang is dat de landen op korte termijn overeenstemming bereiken over het Hoofdlijnenakkoord waarbij er brede steun bestaat bij de afzonderlijke eilandgebieden. Ná ondertekening van het Hoofdlijnenakkoord gaat het traject wat mij betreft in volle vaart van start, bijvoorbeeld te beginnen met een Ronde Tafel Conferentie waarin de inhoudelijke agenda en de agenda voor de staatkundige vernieuwingen, zij aan zij, in gezamenlijkheid, worden besproken. Over dit laatste verwijst ik u wederom naar mijn brief van 24 augustus 2005 inzake de beleidsinzet Nederlandse Antillen.

Tot slot heb ik Hare Majesteit de Koningin mogen begeleiden tijdens het bezoek dat zij in het kader van haar vijftienvig jarig regeringsjubileum op 27 tot en met 29 juli 2005 aan de Nederlandse Antillen bracht. Hare Majesteit heeft ondermeer de slotmanifestatie van de Koninkrijksspelen bijgewoond en enkele sociale projecten bezocht. Binnenkort zal de staatssecretaris van Sport uw Kamer in een brief nader over dit bezoek informeren.

De Minister voor Bestuurlijke Vernieuwing en Koninkrijksrelaties,
A. Pechtold